

hizmet binalarının temizlik işlerini yürüten davacı ortak girişimin, Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğün Değişik 4. maddesi uyarınca eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünden muaf tutulması gerektiği hakkında

T.C.

DANIŞTAY

Onuncu Daire

Esas No : 2002/1813

Karar No : 2005/1968

Özeti : Emniyet Genel Müdürlüğü hizmet binalarının temizlik işlerini yürüten davacı ortak girişimin, Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğün Değişik 4. maddesi uyarınca eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünden muaf tutulması gerektiği hakkında.

Temyiz Eden (Davacı): 1-... İthalat İhracat Ltd.Şti.

2- ... Sosyal Hizmetler Ltd.Şti.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı): Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı – ANKARA

İstemin Özeti : Emniyet Genel Müdürlüğü hizmet binaları temizlik işlerini

yürüten davacı ortak girişimin, Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğün değişik 4.

maddesi uyarınca eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünden muaf tutulmaması yönünde

tesis edilen işlemin iptali istemiyle açılan dava sonucunda, Ankara 4. İdare Mahkemesince

davanın reddi yolunda verilen 22.11.2001 tarih ve E:2001/937, K:2001/1473 sayılı kararın

temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Yerinde olmadığı ileri sürülen temyiz isteminin reddi gerektiği

savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi: Yunus Çetin

278

Düşüncesi : Davacı ortak girişimin sunduğu hizmetin yurt güvenliği ile ilgisi

olması nedeniyle eski hükümlü çalıştırmaktan muaf tutulması gerektiğinden temyize konu

mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı: Bilgin Arısan

Düşüncesi : Davacı şirketlerin eski hükümlü çalıştırmak zorunda olduklarına

ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan davayı red eden Ankara 4 üncü İdare Mahkemesi

kararının temyizen incelenerek bozulması talep edilmektedir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 4382 sayılı Kanun ile değişik 25 inci maddesinin (B)

fıkrasında işverenlerin 50 veya daha fazla işçi çalıştırdıkları işyerinde %3 oranında eski

hükümlüyü mesleklerine uygun bir işte çalıştırmakla yükümlü olduğu, çalıştırılacak eski

hükümlü sayısının tespitinde daimi işçi sayısının esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünün istisnası, Eski Hükümlerinin İstihdamı

Hakkında Tüzüğün 24.12.1996 tarihli Resmi Gazete'de neşredilen 27.11.1996 tarih ve

96/8849 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik 4 üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğün değişik 4 üncü maddesinin son

fıkrasında; "Ancak, yurt güvenliği ile ilgili mal ve hizmet üreten işyerleri ile öğrenci yurtları ve

eğitim kurumları eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü değildir. Bu işyerlerinin belirlenmesinde

Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıkları ile Milli Eğitim Bakanlığının görüşleri esas alınır." hükmü

yer almaktadır.

1479 sayılı İş Kanununun 25. maddesi ile öngörülen sakat ve eski

hükümlü çalıştırma

yükümlülüğü sosyal bir soruna çözüm bulmak, bedeni ve ruhi bakımından yetersiz kişilerle

çeşitli nedenlerle suç işlemiş kişilerin maddi ve manevi varlıklarınının gelişmesi için gerekli

şartları hazırlamak çalışma hak ve ödevinden herkes gibi sakat ve eski hükümlüleri de

yararlandırmak amacıyla kanunla konulmuş hüküm olup, bunun istisnası kanunun 25 inci

maddesi ile ilgili olarak düzenlenen Tüzük hükümlerinde yer almıştır.

Söz konusu tüzük hükmünde yurt güvenliği ile ilgili mal ve hizmet üreten işyerinin

eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü olmadıkları, bu işyerinin belirlenmesinde Milli Savunma

ve İçişleri Bakanlığının görüşlerinin esas alınacağı belirtilmiştir.

Olayda ise davacı şirketlerin İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğünün

genel temizlik işlerini ihale ile aldığı ve ortak girişim olarak yürüttüklerinden bahisle yukarıda

bahsolunan tüzük hükmü uyarınca eski hükümlü çalıştırmak yükümlülüğünden muaf

tutulması talebiyle davalı idareye başvuruda bulunulduğu; davalı idarece bu konuda Milli

Savunma Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığınınından bu hususta görüş sorulduğu, söz konusu

Bakanlıkların davacı şirketlerin yurt güvenliği ile ilgili mal ve hizmet üreten işyeri kapsamında

olmadığı yönünde bildirdikleri görüş üzerine davalı idarece dava konusu işlemin tesis

olunduğu anlaşılmıştır.

Ancak bütün Türkiye'nin iç güvenliğini sağlamakla görevli olan Emniyet Genel

Müdürlüğünü "yurt güvenliği ile ilgili yer" saymamak son derece sakıncalı sonuçlar meydana

getirebilecek bir durum olduğu gibi böyle bir uygulama Türkiye'nin iç güvenliği bakımından

çok büyük tehlikeler de meydana getirebileceği cihetle davacı şirketlerin Tüzüğü'nün değişik 4

üncü maddesinden faydalanma talebinin reddi mümkün bulunmadığından temyiz talebinin

kabulü ile aksine verilen Ankara 4 üncü İdare Mahkemesi kararının bozulması gerekeceği

düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, 2577 sayılı Yasanın 17. maddesi

uyarınca davacının duruşma istemi kabul edilmeyerek işin esasına geçildi.

Dava; Emniyet Genel Müdürlüğü hizmet binaları temizlik işlerini yürüten davacı

ortak girişimin, Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğü'nün değişik 4. maddesi uyarınca

eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğünden muaf tutulmaması yönünde tesis edilen işleminin

iptali istemiyle açılmıştır.

279

İdare Mahkemesince, Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzük hükümlerine

göre, eski hükümlü çalıştırmaktan muaf olabilmek için bütün yurt güvenliğini ilgilendiren ve

bu anlamda bir mal veya hizmet üretiminin olması gerektiği, bu işyerlerinin tespitinde de

işyerinin niteliğine göre Tüzükte gösterilen Bakanlıkların görüşlerinin belirleyici olduğu,

davacıların yürüttüğü hizmetin yurt güvenliği ile ilgili bir hizmet olarak

değerlendirilemeyeceği, bu konuda ilgili Bakanlıkların görüşü doğrultusunda tesis edilen

işlemden hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülen anılan İdare

Mahkemesince verilen kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzüğün 24.12.1996 tarih ve 22857 sayılı

Resmi Gazetede yayımlanan değişik 4. maddesinde; "İşverenler, elli ve daha çok daimi işçi

çalıştırdıkları işyerlerinde %2 oranında eski hükümlüyü,

mesleklerinde uygun işlerde

çalıştırmakla yükümlüdürler. Ancak, yurt güvenliği ile ilgili mal ve hizmet üreten işyerleri ile

öğrenci yurtları ve eğitim kurumları eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü değildir, Bu

işyerlerinin belirlenmesinde Milli Savunma ve İçişleri Bakanlığının görüşleri esas alınır.” kuralı

getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Emniyet Genel Müdürlüğü hizmet binalarının genel

temizlik işlerini ihale ile yüklenen davacı ortak girişimin bu işle ilgili eski hükümlü

çalıştırmasının uygun olmadığına Emniyet Genel Müdürlüğü'nün çeşitli tarihli yazılarıyla

bildirildiği, davacı ortak girişim tarafından da, eski hükümlü çalıştırmaktan muaf tutulmaları

istemiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurulduğu, ancak, İçişleri Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının görüşleri doğrultusunda davacı

ortak girişiminin eski hükümlü çalıştırmaktan muaf tutulmaması yönünde dava konusu

işlemin tesis edildiği anlaşılmıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü hizmet binalarında yürütülen temizlik işlerinin, yukarıda

bahsedilen Tüzük hükmünde yer alan yurt güvenliği ile ilgili bir hizmet kapsamı dışında

sayılmasına imkan bulunmamaktadır.

Nitekim, Emniyet Genel Müdürlüğünün çok çeşitli yazılarıyla bu işlerde eski hükümlü

çalıştırılmasının uygun olmadığı bildirilmiş, İçişleri Bakanlığı Araştırma Planlama Koordinasyon

Kurulu Başkanlığınının 14.12.2000 tarihli yazıda belirtilen görüşünden farklı olarak 13.3.2002

tarihli yazısıyla, davacı ortak girişimin Emniyet Genel Müdürlüğü dışında diğer işyerlerinde

eski hükümlü çalıştırılmasının uygun olacağına değerlendirildiği belirtilmiş, bu görüş

doğrultusunda da davalı idarece, davacı ortak girişimin Emniyet Genel Müdürlüğü binalarında

eski hükümlü çalıştırmaktan muaf tutulması gerektiği kabul edilmiştir.

Bu duruma göre, davanın reddi yolundaki mahkeme kararında hukuki isabet

bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasanın 49. maddesine uygun bulunan davacının

teyviz isteminin kabulüne, Ankara 4. İdare Mahkemesinin 22.11.2001 tarih ve E:2001/937,

K:2001/1473 sayılı kararının bozulmasına, dava dosyasının yeniden bir karar verilmek üzere

anılan Mahkemeye gönderilmesine 19.4.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.